

Min pappa, Odd Norman, föddes in i en lantbrukarfamilj, och som ende sonen förväntades det av honom att han skulle ta över gården. Detta gjorde han också 1976, 22 år gammal.

Gården i sig hade länge varit ett "burget hem", som min farmor beskriver det än i dag med stolthet i rösten. Men då min pappa köpte gården var den utarrenderad och där fanns inga maskiner eller djur, förutom några enstaka lamm. Gården var dessutom i stort behov av upprustning och renovering så det var en stor utmaning.

För att genomföra köpet lånade pappa 500 000 av banken. På den tiden behövdes det ett förvärvstillstånd för att få ett lån till att köpa gård. Man var helt enkelt tvungen att ha utbildning inom lantbruket. Gården köpte han för 250 000 (som var mycket pengar då) och för resterande 250 000 köpte han maskiner, utsäde, gödning etc. för att kunna driva gården och bruka jorden. Han hade även tänkt köpa några kor, men där tog pengarna slut.

Nu råkade han ha så tur att han hade träffat min mamma några år tidigare, tur i många bemärkelser! Mamma, Maud Norman, hade lagom studerat färdigt till receptarie i Uppsala och nu skulle de flytta ihop tillsammans på Gotland igen. Då man flyttade ihop med någon under denna tid och tanken var att bilda familj, så fick man ett bosättningsbidrag av staten. Detta bidrag skulle gå till inredning så som möbler, ett slags startkitt. Mina föräldrar fick mycket riktigt detta bidrag och de köpte en soffa, resten av pengarna köpte de 10 stycken kalvar för. Sängar, porslin, köksbord mm fick/lånade de från sina föräldrar. Att komma igång med gården var det viktiga!

Pappa började bruka jorden och födde upp sina 10 kalvar. Sedan sålde han dem och för vinsten han gjorde köpte han 20 kalvar, sedan 40, sedan 80 och tillslut var han uppe i 100 djur. År 1983 var han den femte största uppfödaren på Gotland med 45 ungtjurar. Mamma jobbade hela tiden som receptarie och detta gjorde att de kunde hanka sig fram i stort sett på hennes lön då pappa själv investerade all vinst i gården för att öka produktionen samt att rusta upp den allt eftersom.

Pappa testade att ha både grisar och lamm, men att det blev just nötdjur på gården har sin förklaring i att han år 1973 fick möjlighet att arbeta på Åby Gård i Nyköping. De var bland de första i Sverige som tog in Charolais och Hereford. Han fick lära sig mycket och fann genast ett intresse för köttresdjur. När jag frågar honom om han hellre skulle ha velat göra något annat än att bli just bonde svarar han snabbt nej. Men efter ett tag kryper det fram att han gärna skulle ha kört lastbil som ung. Dock förväntades det

alltid av honom att han skulle ta över gården och han funderade nog aldrig särskilt mycket på andra yrkesval.

Jag är ändå glad att han tog över gården. Från fallfärdiga byggnader som stod tomma utan djur, har han på relativt kort tid inte bara byggt upp ett stort lantbruk, utan även ett varumärke som kött från vår gård säljs under: Ejmunds Gård.

Jag är otroligt stolt över min pappa för att ha åstadkommit allt detta! Samtidigt som jag känner lite oro för att jag själv inte skall kunna prestera lika mycket. Det är nämligen jag och min sambo som är tänkta att ta över inom några år och det är, som många andra på denna sida uttrycker det, en väldigt tufft bransch! Trots att vi är en relativt stor och välkänd gård kämpar vi precis som många andra att få pengar och tid att räcka till! Jag ser dessutom hur hårt min mamma och pappa jobbar och jag frågar mig själv ibland om jag är beredd att lägga så mycket tid själv på jobbet? Svaret blir både ja och nej, som född in i en lantbrukarfamilj vet jag vad det innebär att aldrig vara riktigt ledig men jag tror samtidigt det är viktigt att hitta stunder av lugn i sin vardag för att samla kraft, inspiration och energi.

Det är en av många saker jag och min sambo får försöka lista ut, hur vi skall finna livsstilen som passar just oss. Med detta sagt är jag ändå förväntansfull och positiv att ta över och jag ser ljust på framtiden. Jag tror att fler och fler människor bryr sig om ursprunget på maten och det är genom att sprida kunskap om svenskt jordbruk och djuruppfödning som vi kan påverka ännu mer.

Precis som jag har stora skor att fylla har jag turen att ha sådana drivna och inspirerande föräldrar både till förebilder men även att rådfråga. Pappa beskriver sin resa från det att han tog över gården som en bergodalbana. Han ser det som en utmaning att lösa problem som uppstår. Dock erkänner han att det är svårt att få en lönsamhet i ett lantbruk. Marginalerna är alldeles för små, det är alltid många faktorer som påverkar, så som skörden, väder och vind. Han tar fiskaren som ett exempel; när han åker ut i fiskebåten vet han aldrig vilken fångst han kommer att få och till vilket pris fisken kommer att säljas. Lite så är det att vara lantbrukare, du vet aldrig hur skörden kommer att se ut när du sår, och även om skörden blir bra vet du aldrig hur mycket du kommer att få betalt för den.

Att vara lantbrukare idag är ett mycket administrativt och ekonomiskt jobb och jag tror du måste vara väldigt företagsam. När jag frågar pappa om han har några råd att ge mig och andra svarar han; ”Man behöver inte kunna så mycket men det gäller att umgås med duktigt folk, man skall inte vara rädd att fråga andra om råd. Inte heller skall man vara rädd för att pröva nya vägar, men man måste ha många ben att stå på, i fall något går fel behöver man något annat som räddar upp. Vi har haft många motgångar genom åren, men vad har man att välja på? Man måste hela tiden se möjligheterna!”

//Märtha Norman

Jag, min sambo Pontus och vår dotter Leah.